

Papírový obal: eko, nebo greenwashing?

Samostuduj · 2026

Vypadá eko. Ale je doopravdy?

Papírový kelímek na kávu nebo krabice na jídlo s sebou skoro nikdy nejsou jen papír — uvnitř mají tenkou plastovou (PE) vrstvu, bez které by promokly. Proč se tedy všude prosazují? Protože nejde o ekologii. Jde o **pocit ekologie**.

Prodávají vám pocit, ne dopad

Papír nám *připadá* přírodní: vyrábí se ze dřeva, postupně se rozloží, známe ho odjakživa. Plast naopak vypadá jako symbol znečištění. Jenže dojem není totéž co dopad — a marketéři s tím počítají. Kraftová hnědá, zelené lístečky a nápis „eco“ na obalu nejsou pro planetu. Jsou tam proto, abychom **nakupovali bez výčitek**.

A ten trik má háček navíc: s klidným svědomím („vždyť je to jen papír“) si jednorázový obal dopřejeme s větším klidem a častěji. Pocit šetrnosti tak ve výsledku vyrábí **víc odpadu, ne méně**.

Realita? Nejhorší z obou světů

- **Výroba papíru je náročnější než výroba plastu** — víc emisí a mnohem víc vody.
- **Plastová vrstva brání recyklaci**: obal nepatří ani do modrého, ani do žlutého kontejneru. Většina jich skončí na skládce nebo ve spalovně — přesně tam, kam „papírová“ volba mříť neměla.

Jednodruhový plastový obal je tak často upřímnější, a lépe recyklovatelný, než „eko“ papírový hybrid.

„Kompostovatelné“ bývá chyták

PLA vrstva („bioplast“) se rozloží jen v průmyslové kompostárně — na domácím kompostu ani v přírodě ale ne. A nepromastitelné papíry někdy drží pohromadě díky PFAS, tzv. věčným chemikáliím. I tady platí: slovo na obalu je pro váš pocit, ne pro životní prostředí, do kterého obal nakonec doputuje.

Jak hybrid poznáte?

- **Trhací test:** čistý papír se roztrhne úplně, u hybridu zůstane držet tenká průhledná fólie.
- **Lesklý či voskový vnitřek** kelímku nebo misky = skoro jistě plastová vrstva.
- Na obalu hledejte kód **C/PAP (81–84)** — značí kombinovaný materiál.

Kam s ním?

- Použitý kelímek či mastná krabice patří do **směsného odpadu** — v modrém kontejneru recyklaci papíru spíš škodí.
- „Kompostovatelné“ PLA obaly patří do průmyslového kompostu jen tam, kde ho obec skutečně sbírá — jinak také do směsného.
- Čistý, nepotažený papír (třeba sáček od pečiva) klidně do modrého.

Co je tedy nejlepší?

Vlastní kelímek a krabička. Znovupoužitelný obal porazí každý jednorázový — papírový, plastový i „kompostovatelný“. A pokud ne vlastní, tak aspoň **nekompozitní**, z jednoho materiálu (třeba plastu). Znovupoužitelné obaly a infrastrukturu pro ně dělá např. REkrabička (rekrabicka.cz), která vyrábí i kelímky. (Nejde o reklamu, projekt je reálně zajímavý.)

Greenwashing = když obal (nebo firma) vypadá ekologicky víc, než doopravdy je. Papírová barva a nápis „eco“ neznačí recyklovatelnost.